

# De Heraut

door de

## Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 26 Juli 1914. N°. 1905.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.  
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE. Bureau: Warmoesstraat 98, te Amsterdam.  
Inzendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonnementen worden aangegoten door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.  
Advertentie: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elken regel meer f —.20. Aanvragen en melding van liefdelijken f —.12 per regel.

### „Nederwaarts wortelen“.

I.

Want het ontkomen, dat overgeleefd is van den huize Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en al opwaarts vrucht dragen. 2 Kon. 19 : 30.

In de gelijkenis van den Zaaier teekent Jezus ons ook het beeld van die mislukte jeveraars, die snel opwacsen, maar van alle vrucht-dragen verstoken bleven, omdat ze, zoo staat er, „geen diepte van aarde hadden“. Ze konden dus geen wortel schieten. En zonder wortel omhoog, geen vrucht opwaarts. *Nederwaarts, nederwaarts!* moet de heilige leus van ons leven zijn. Dan wortelen we, en dan komt de vrucht vanzelf.

En niet alleen 't plantenleven wijst hierop. Ook wie een huis wil bouwen, dat hoog op kan gaan, en vast in zijn fundamenten zal staan, weet even goed, dat hij nederwaarts, diep in den bodem, graven moet, of, als de stormwind opsteekt, bezwijkt ten slotte ook het zwakke fundament.

Hoog op de bergen kwam ons menschelek leven nimmer tot hooger gedijen. Er moest afgedaald in de valleien, nederwaarts in de vlakke der dalen moest ons menschelek leven zich keeren, en zoo eerst kwam het tot rijker ontwikkeling. Ja, zelfs kan gezegd, dat we nog dieper dan in de vlakke, tot in de diepte der zee hadden af te dalen. Immers, zoo eerst kwam wereldverkeer en wereldhandel op en werd ons leven verrijkt. In de diepte onder de wateren daalt de parelvisscher af, om zijn gevonden schat naar boven te brengen. Het goud en alle edel metaal moet uit de diepte in de mijnen worden uitgegraven. Kortom, waar ge 't leven ook toetst, het leert u altoos weer, dat de weg niet door de hoogte, maar schier altoos door de laagte gaat. En geheel ditzelfde nu spreekt zich zinnebeeldig uit in ons knielen om te bidden tot onzen God. Want wel zijn er zuilenheiligen geweest, die hoog opklommen om hun God te zoeken, en wel zijn er op tal van bergspitsen, ook in het Heilige land, bidkapellen aangelegd. Maar de natuurlijke aanrucht om zijn God te vinden, school toch steeds in het knielend gebed. Men voelde dat men zich vernederen moest, om juist door die vernedering te rijker gemeenschap te ervaren met onzen God die in de hoogte hemelen woont.

En heel 't leven drukt hierop 't zegel. Voorspoed, wat men succes noemt, overdadige weelde, lof van menschen, eer en toelichting, het heeft alles zoo bijna nooit het leven vernimmig en verteederd. Maar als slag op slag ons trof, druk en benauwdheid ons deel werd, en tegenspoed na tegenspoed ons vernederde, dan zag men zoo telkens, hoe juist die vernedering de wortelen deed uitschieten, en hoe die in de diepte uitgeschoten wortelen de rijke levensspaan uit den bodem van het geestelijk leven opzogen, en dank zij die kostelijke inwerking, vrucht na vrucht deden uittoppen, die straks op 't altaar Gods Hem eere gaven. Bijna alom gong 't zóó toe, dat de diepe, nederige zielen eeuwig winste uitgaven, terwijl de hoog zich gevoelden maar al te vaak vervaalden en verbleekten, en in hun zelfverheffing zichzelf opteedden.

Wat de Schrift op alle manier ons inprent, is zoo aangrijpend. Hoog dragen we het hoofd, diep onder het hoofd trilt ons 't hart, en weer diep onder ons hart schillen onze nieren; en let er nu eens op, hoe weinig Gods Woord op uw hoofd aanstuurt, hoe 't steeds in 't middenpunt van uw levenskracht het hart plaatst, en hoe 't als een nog diepere bron van wijsheid, kracht en gedijen u naar uw nieren verwijst. Wij plegen nauwelijks aan onze nieren te denken. Men zou 't zelfs min of meer vreemd vinden, zoo men in gemengden omgang van onze nieren spreken ging. In alle kringen van invloed staat voor ons verreweg het hoofd voraan. Een kop, een kundig, een geleerd, een hoogstaand wetenschappelijk man, dat zijn de personen die onder ons den toon moeten aangeven. 't Lieve van 't hart, het teedere van 't zielsleven wil men ook nog wel, maar toch moet 't niet te sterk op den voorgrond treden. En om nu nog dieper tot in onze nieren af te dalen, is een greep in 't innerlijk bestaan, waar men toch eigenlijk niet aan wil.

Niet de diepte, de hoogte in, is almeer 's levens leus geworden, en nu we in lucht-schepen de vogelen in de lucht, al zwierend en zwenkend, nabootsen, is de neiging om nederwaarts te wortelen, eer verzwakt dan versterkt. Zelfs kan gezegd, dat 't meest spre-

kende kenmerk van onze nog zoo jonge eeuw eer in het opwaarts, dan in het nederwaarts uitkomt. En denk nu vooral niet, dat wie maar in het knielen volhardt, aan dit gevaar vanzelf ontkomt. Knielen kan ons de ziel nederwaarts doen buigen, maar op zichzelf kan het ook enkel vertoon van nederigheid in lichaamsgestalte zijn. Een schijnnederigheid, die juist een hooghartig bedoelen verbergen kan. Vroom vertoon heeft maar al te dikwijls de hoogte van 't hart omwoeld. 't Nederwaarts alleen doet 't niet, 't moet zijn een nederwaarts zich buigen, om den wortel zelf van ons persoonlijk zielsleven diep in den bodem van de Goddelijke genade in te drijven, niet uit vertoon, maar uit dorst, uit zielsbehoefte, om geestelijk voedsel uit den bodem der genade met ons innerlijk wezen op te zuigen, en aldus kracht uit God in te drinken, opdat het hemelsche in ons het demonische dat ons vergiftigen wil, bezweert.

De buitenkant en de binnenkant van ons aanzijn zullen in 't nieuwe Jerusalem eens innig verzoend en één zijn, maar in dit zondige leven, met ons schuldig zelfbewustzijn, gapen beiden nog zoo verre uiteen. Het kan aan den buitenkant van ons leven o, zoo schoon, zoo aantrekkelijk, zoo bezielend, zoo bijna liederlijk wezen, en dat 't toch aan den binnenkant van onze existentie o, zoo arm, zoo zwak, zoo krank en zoo van alle kracht beroofd bleef.

Dit niet te loochenen feit geeft nu van zelf de pijnlijke tegenstelling in het leven. Een Nero geveerd en toegejuicht op den troon van het Keizerlijk Rome, Jezus van Nazareth op Golgotha met twee misdadigers gekruist.

En zoo gaat 't het leven door. Edele, teedere, geheilige zielen die hun kruis 't lange leven door Jezus na te dragen hebben, en daarnaast de breede stoet van de fortuinlijke, geveerde, in goud en diamant schitterende figuren van hen die den toon aangeven, maar, o, zoo arm aan zieleleed, zoo van de diepte des geestelijken levens niets afwetend, innerlijk uitgeleerd, en ontbloot van heilige vrucht.

En die tegenstelling nu bepaalt de keuze van Gods kinderen. Zij toch klagen er niet over, of ze uitwendig al gedrukt en lijdende zijn, indien ze maar voelen dat de wortelen van hun leven steeds dieper indringen in de verborgen diepten, waar niet de krachten der wereld, maar de krachten van 't eeuwige Koninkrijk gereed liggen, om in de ziel te worden opgenomen.

Ze voelen telkens opnieuw hoe die wortelen, om dieper te kunnen indringen, van nog o zooveel dat in 't aardse en wereldsche belemmerend werkt, vrijgemaakt en ontdaan moeten worden. En gaat 't dan nederwaarts, en nogmaals nederwaarts, in zwakheid en in bangheden, dan kwelt dit hen niet, maar geeft hun zielsgenieting.

Elk wortelen van hun ziel toch, dat weer dieper indrong in den levensbodem van het eeuwige dat uit God is, ontsluit hun den toegang tot nog rijker schat van hooger genadeleven.

Zoo voelen ze, hoe heiliger dit altoos weer „nederwaarts inwortelen“ nu reeds hun innerlijk bestaan, en straks hun toekomst voor eeuwig maakt. En hierin bloeit hun aanbidding.

Dr. A. K.

### Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen van den heer A. Sonneveldt te Bodegraven van N. N. te Aarlanderveen f 5; van den heer H. Bouma te Rouveen f 5.

Da. J. H. HOUTZAGERS, voorzitter.

### Officiële Berichten.

Den Kerken der classe Breukelen wordt herinnert, dat de gewone classale vergadering is vastgesteld op Donderdag 20 Aug.

Stukken voor het agendum gelieve men vóór 5 Aug. te zenden aan het adres van den consulente Da. A. C. Heij te Tienhoven (U.).

Namens den raad der roepende kerk te Maarsse:  
G. BRANDSE, praeses.  
J. ROODENDAAL, scriba.  
Da. A. C. HEIJ, consulente.

Het adres van den kerkeraad der Geref. Kerk te Nieuw-Leusen is thans: Da. C. J. H. van Diemen.

Namens den kerkeraad:

J. STOLTE, scriba.

### Classis Alkmaar.

De kerkeraad der Geref. Kerk van Krabbendam bericht als roepende kerk, dat D.V. de vergadering der classis Alkmaar zal worden gehouden op Woensdag 3 Aug. a.s.

Punten voor 't agendum te zenden aan Da. Stad. Plaats van samenkomst, Alkmaar.  
De kerkeraad, genoemd:  
K. BIERSTEDER, scriba.

### PROV. SYNODE.

De Synode van Groningen heeft in hare vergadering van 10 Juli 1914 het navolgende voorstel aangenomen.

De Particuliere Synode, gehoord de commissie van onderzoek in de zaak van de afzetting van den heer O. Cazemier, roepende predikant van Oldekerk, overwegende dat bedoelde dienaar des Woords is afgezet door de classis Grootegast op grond van trouwelooze verlaten des Diensten, overwegende dat, hoewel Da. C. wel getoond heeft ontzag te begeeren, als dienaar des Woords van Oldekerk en dat hij wel dingen gedaan heeft, die ten zwaarte af te keuren zijn, dat evenwel van trouwelooze verlaten van den dienst niet genoegzaam is gebleken, dat — hoewel het wel te verklaren is, dat de classis Grootegast, door de omstandigheden geleid, gekomen is tot haar besluit — het besluit dier afzetting niet is goed te keuren,

spreekt als haar oordeel uit: dat de afzetting van Da. Cazemier door de classis Grootegast niet wettig is, en dus dien te worden opgeheven; dat evenwel de heer O. Cazemier, met het oog op heel zijn optreden, spreken, schrijven en vooral met het oog op zijn bedanken als lid der Gereformeerde Kerk van Oldekerk, — in geen geval direct in zijn ambt en bediening kan worden hersteld; dat derhalve de heer O. Cazemier eerst zijn kerkelijke positie, met al den aankleef van dien, in 't reine behoort te brengen, waarna de kerkeraad ter plaatse, waar hij zich weer bij de gemeente voegt, en de classis, onder welke deze kerk ressorteert, bijgestaan door de Provinciale deputaten naar art. 49 K.O. zullen oordeelen over eventueel bij den kerkeraad ter plaatse ingediende voorstellen van den heer O. Cazemier.

Op last der Synode:  
F. G. PETERSEN, 2e scriba.

Vreemde, 14 Juli 1914.

Kort verslag van de Particuliere Synode van Zuid-Holland (N. G.) gehouden te Katwijk a/z. op 9 Juni 1914.

1. Namens de roepende kerk opent Da. Impeta de vergadering, na 't zingen van Psalm 135 : 1, 12 en 't lezen van Op. 3 : 7—23, met gebed, heet den broeders welkom en wenscht hun eene aangename en gezegende vergadering.

2. Uit de credentialen blijkt, dat de vier classes wettig vertegenwoordigd zijn, met op twee na alle primideputaten.

3. Het moderamen constitueert zich als volgt: Da. van der Linden, praeses; Da. Impeta, assessor; Da. Dalhuysen en Da. Sap scribae. De praeses aanvaardt het praesidium en dankt voor het in het moderamen gestelde vertrouwen.

4. Ingekomen stukken:  
a. Overeenkomstig een nader schrijven van de kerk van Leimuiden wordt de geregelde tusschen haar en Nieuw-Vennip niet behandeld.

b. Wordt toegestaan het verzoek van de classis den Haag om goedkeuring en doorzending naar de Generale Synode van de overeenkomsten grensregeling tusschen de kerk van 's-Gravenzande en die van Hoek van Holland.

c. Op een verzoek van Da. G. Th. Pl. v. A. wordt gunstig beslist.

d. Missive van deputaten voor de oefening van 't verband tusschen de Geref. Kerken in Nederland en de Theol. Fac. der V. U. Voor kennisgeving aangenomen.

e. Bericht van den kerkeraad van 's-Gravenhage, waarin mededeeling wordt gedaan, dat de Gen. Synode D.V. 24 Aug. zal samenkomen in den Haag en dat de namen van de afgevaardigden en punten voor het agendum vóór 9 Juli behooren te worden opgezonden aan het adres van Dr. J. C. de Moor. Hiervan zal nota genomen worden.

5. Rapporten:  
a. Van 't moderamen der vorige Part. Synode. De notulen zijn vastgesteld en de stukken in het archief gedeponeerd.

b. Van de deputaten voor 't Prov. weeshuis. De directeur en de voorzitter van het bestuur, de heer J. P. Vergouwen, doen eenige mededeelingen van handelingen en voorstellen van het bestuur.

19. 't Voorstel om voor elk kind f 100 voor de verzorging te vragen, wordt weer voor één jaar aangenomen.

20. Het voorstel tot benoeming van een commissie van arbitrage wordt na ampele bespreking teruggenomen, nadat uitgesproken is, dat het bestuur zal voortgaan alleen kinderen op te nemen, voor wie f 200 wordt betaald.

30. Het voorstel tot indijking der landerijen wordt algemeen goed gevonden.

Het bestuur en de directeur van het weeshuis ontvangen bij monde van den praeses den dank der vergadering voor hun arbeid in het belang van het weeshuis verlicht. De praeses spreekt den wensch uit, dat zij nog vele jaren in het belang en tot bloei der stichting mogen werkzaam zijn.

c. Van deputaten naar art. 11 en 13 K.O., bij monde van Da. H. Meijering. Ontvangsten f 2406.354. Uitgaven f 2324.90. De begroting wordt na vermindering van de bijdrage van de classis Woerden met f 50, en verhoging van de classis 's-Gravenhage en Leiden elk met f 25, vastgesteld op f 2481.454.

d. Van deputaten naar art. 49 K.O., door Da. Dalhuysen. Voor kennisgeving aangenomen. De praeses stelt hierbij aan de orde het aan de kerken toegezonden rapport inzake emeritaats-

verklaring van dienaren des Woords, die eene benoeming hebben aanvaard in een stichting van Chr. barmhartigheid.

Tevens komt hierbij in behandeling het 2e voorstel van de classe Woerden en het 1e voorstel van de classe 's-Gravenhage van het agendum, rakende beide dit punt. Na breedvoerige discussie wordt met algemeene stemmen aangenomen het aldus gewijzigde voorstel van de classis 's-Gravenhage: „De Part. Syn. van Z.-H. ten N. stelt aan de Gen. Synode voor, art. 13 K.O., aan te vullen ten opzichte van degenen, die emeritaat ontvangen om tot een anderen geestelijken arbeid in te gaan; en zulks in dezen zin, dat zij de eere en den naam eens dienaars behouden, doch zonder dat de Kerk welke zij gediend hebben, hen, gelijk ook hunne weduwen en wezen, in hunne nooddrift verzorgt“.

e. Van deputaten naar art. 19 K.O., door Da. W. H. Oosten. Drie alumni ontvangen steun. Over restitutie van genoten studietoelagen door een zich thans in Z. Afr. bevindende br. zal worden gecorrespondeerd. Inkomsten f 3010.754. Uitgaven f 842.814. Deputaten overwegen 't volgende jaar weer een oproeping te doen.

f. De curator der Theol. School deelt 't een en ander mede inzake de Th. School te Kampen. 6. Op een verzoek van een fotograaf om de Synode te fotograferen, wordt afwijzend beslist. De Praeses deelt mede, dat er pauze zal zijn van 1—3 en verzoekt den Assessor de morgen-zitting met dankzegging te eindigen.

7. Na 't zingen van Ps. 81 : 12 opent de Praeses de middag-sessie.

Na eenige discussie wordt het voorstel van de classis Woerden naar deze classe gereviseerd, omdat het daar niet is afgehandeld. Het voorstel luidde aldus:

„De classis Woerden verzoekt naar aanleiding van een concreet geval aan de Part. Synode van Z. H. ten N., door te zenden naar de Gen. Synode de vraag, of een gescheiden man, die voor zijn kerkeraad beleden heeft deze echtscheiding door leugen verkregen te hebben, zijn tweede huwelijk kan bevestigd zien; en of dat tweede huwelijk als kerkelijk-wettig moet worden erkend.“

8. Br. D. Bremmer rapporteert namens deputaten voor de tuchtraak te W. In verband met dit rapport, met zijn 7 conclusies, wordt over deze zaak zeer langdurig gediscussieerd, aan welke discussie ook wordt deelgenomen door den protesteerenden br. J. v. d. W. en de praeses van den Kerkeraad van W. Eindelijk wordt met algemeene stemmen aangenomen het voorstel van Da. Kouwenhoven:

„De Part. Syn., hoewel gansch niet instemmende met de uitdrukkingen van br. v. d. W. als niet overeenkomende met het 5e gebod des Heeren, is nochtans van oordeel, dat de Kerkeraad van W. hem weder als lidmaat moet erkennen en hem kerkelijk in behandeling moet nemen.“

9. Het voorstel der classis Gouda: „De Part. Syn. trekke in het besluit van hare voorganger aangaande diaconale samenwerking, en benoeme of herbenoeme voor deze zaak geen deputaten“, behoort niet behandeld, aangezien het indertijd genomen besluit een advies was en waar de classes geen deputaten hebben benoemd, is deze zaak van de baan.

10. Het voorstel van Gouda: „De Part. Synode late voortaan hare Acta drukken en doe daarvoor toekomen aan iedere kerk in haar ressort twee exemplaren“, wordt met alle stemmen aangenomen, met dien verstande, dat ook de rapporten er in zullen worden opgenomen en dat ook een exempl. aan de leden der Synode zal worden gezonden.

11. Naar aanleiding van de discussie over het 3e voorstel der classis Gouda: „Zij verzoeken aan de a. s. Gen. Synode een nieuwe regeling voor de correspondentie met Buitenlandse Kerken te treffen, welke zooveel mogelijk tegemoet komt aan de bezwaren, die door de Afgevaardigden van de Geref. Kerk in Zuid-Afrika en van de Chr. Geref. Kerk in N.-Amerika ter vorige Gen. Syn. dienaangaande zijn geuit in de rapporten aan hunne Kerken“, wordt een voorstel van Dr. de Moor met alle stemmen aangenomen. Het luidt aldus:

„De Generale Synode overwege, op welke wijze het advies van de Buitenlandse Kerken op de Synode meer tot zijn recht kan komen.“

12. Ook ontspan zich eene levendige discussie over het 4e voorstel der classis Gouda: „Aan de a. s. Generale Synode verzoeken zij ook een nieuwe regeling tot uitvoering van Art. 13 K.O. te maken, waarbij door alle Kerken in het land naar draagkracht wordt bijgedragen, wijl aan de tegenwoordige regeling voor de Kerken, die voor een emeritus-predikant of weduwe te zorgen hebben, en voor de dienstdoende predikanten die op zekeren leeftijd zijn gekomen, zeer groote bezwaren verbonden zijn, zooals uit de tegenwoordige toestand gedurig aan het licht komt; wat niet bevorderlijk is voor het welzijn der Kerken“.

De Synode vereenigt zich met het voorstel van Da. Meyering, door Da. Dalhuysen overgenomen: „De Part. Synode van Z. H. ten N., overwegende, dat aan de tegenwoordige regeling tot uitvoering van Art. 13 K.O. voor de Kerken, die voor een Em. Pred., Wed. of W. hebben te zorgen, alsmede voor dienstdoende predikanten, die op zekeren leeftijd zijn gekomen, zeer groote bezwaren verbonden zijn, verzoekt de Gen. Synode eene commissie te benoemen, die, zoo mogelijk nog staande de Synode, een weg zoekt, waarbij deze bezwaren worden ondervangen“.

13. Voorstel van de classis Leiden. Kennis genomen hebbende van de moeilijkheden, waarin menige Kerkeraad zich bevindt ten opzichte van leden, die voortdurend of

meestal elders kerken, of thuis zich stichten, en die nochtans naar het oordeel des Kerkeraads niet met het Formulier van den Ban kunnen afgemeten worden, omdat de inhoud van dat Formulier niet op hen van toepassing is, stelt de Classis Leiden aan de Part. Synode van Z. Holland (N.G.) voor, aan de Generale Synode te verzoeken:

„dat zij besluite, dat de Kerkeraaden de feitelijke onttrekking aan het Kerkverband van zulke lidmaten kunnen constateren, wanneer deze na herhaalde vermaning en na het oefenen van groote lankmoedigheid niet terugkeeren van hun verkeerde weg;“

„dech dat zulke constatareeren en daartuit voortvloeiende afvoering van het lidmatenboek niet mag plaats hebben dan na advies der classis, en eerst nadat de betrokken persoon zich heeft kunnen verantwoorden, en zich op een meerdere vergadering heeft kunnen beroepen.“

14. Voorstel van de classis 's-Gravenhage. De Part. Synode besluite om langs den gewonen kerkelijken weg een voorstel ter Generale Synode te brengen, om bij de volksverteenwoordiging bezwaren in te brengen tegen het ontwerp Ouderdomswet van 6 Febr. 1914. Aangenomen.

15. Voorstel van de classis 's-Gravenhage. De Part. Synode verzoeken aan de Gen. Synode afdoende maatregelen te nemen, opdat de besluiten der Synode van Amsterdam art. 60 en 61, 24 worden gehandhaafd, en geeft haar daartoe in overweging te bepalen, dat voortaan bij elk preparatoir examen ook een schriftelijke verklaring van den candidaat moet overlegd worden, dat door hem tot dusverre nog niet een „stichtelijke“ woord in de gemeente is gesproken. Voor het geval de examinatus daartoe niet in staat is, zal aan het oordeel der classale vergadering staan, hoe lang zij het examen zal uitstellen, doch in elk geval minstens drie maanden. Aangenomen.

16. Het voorstel van enkele tientallen leden der kerk van Delft. „De Gen. Syn., in Augustus te komen, besluite aan de Th. Sch. te Kampen het recht om te promoveren tot doctor in de theologie te verleenen“, zal worden doorgezonden.

17. Benoemingen:  
a. Tot Deputaten naar de a. s. Generale Synode. Dienaren des Woords: Da. L. Kuiper te Delft, Dr. J. C. de Moor te 's-Gravenhage, primus. Da. G. Dalhuysen te Nieuwerkerk a/d. IJ., Da. N. H. Koers te Noordwijk, secundus. Ouderlingen: M. v. Muiswinkel te Zwammerdam en D. Bremmer te Waddinxveen, primus. D. de Bruijn te Hazerswoude en A. Verduijn te Oudshoorn, secundus.

b. Tot curator der Theol. School: Dr. J. C. de Moor, sec. Da. T. Sap.

c. De deputaten naar art. 11, 13, 19 en 49 K.O. worden gecontinueerd, alsmede de broeders tot nazien van de administratie van het weeshuis.

18. Rapport van de kerk van Katwijk a/z. inzake het nazien van de boeken van den quæstor der Syn. Ontvangsten f 1199.82; uitgaven f 210.25. Toegestaan voor 1914/15 f 400.

19. De praeses dankt de onderscheidene deputaten en rapporteurs voor den verrichten arbeid.

20. De classis Woerden wordt aangewezen om de e. k. Part. Syn. saam te roepen.

21. Een schrijven van br. A. v. d. W. te 's-Gr. zal worden beantwoord met verwijzing naar art. 179 G. Syn. v. D. 1893.

22. De praeses dankt de Synode voor haar arbeid en de roepende kerk voor de uitstekende ontvangst.

23. De assessor dankt den praeses voor zijne uitnemende leiding.

24. Na 't zingen van Ps. 103 : 8 wordt de vergadering door den praeses met dankgebed geëindigd.

Op last der Part. Synode,  
T. SAP, sub-scriba.

## Buitenland.

N.-Amerika. Afgevaardigden der Nat. Chr. Vereenigingen tegen geheimen genootschappen gewijerd. Broederlijke groeten gewisseld tusschen de Geref. en de Chr. Geref. kerk.

Er bestaat in de nieuwe wereld eene Nationale Christelijke vereniging tot bestrijding der geheime genootschappen. Deze vereniging vaardigde den predikant W. B. Stoddard af om de algemeene Synode der Gereformeerde kerk, die te Ashbury Park N. I. vergaderde, toe te spreken. Doch hij werd niet ontvangen. De commissie voor correspondentie der Synode besloot eenparig, dat het verzoek om gehoord te worden, niet kon ingewilligd worden, daar het wel bleek dat de zaak in kwestie eene actie van de zijde der synode eischte.

In zijn verslag teekent de heer Stoddard hierbij aan: „Ik wist dat sommigen der broeders ons gunstig gezind waren. De commissie voor correspondentie weigerde ons gelegenheid te geven de groeten van de National Christian Association aan de Synode over te brengen. Ik verzeker de commissie, dat we in den geest der Christelijke vriendschap kwamen, en in de begeerte om de kerk te helpen. De opmerking door een lid der commissie gemaakt: „Wij hebben wel predikanten die Vrijmetselaars zijn“, zal hun, die weten wat de Vrijmetselarij is en doet, wel den toestand verklaren. De reden waarom vrijmetselaars de waarheid in betrekking tot de loge bij het publiek niet bekend willen hebben, is wel bekend. Loges kunnen het